

Poletna spletna univerza 2021

Sledi Slovencev po svetu skozi zgodovino

Mentorica: Ana Jevševar, univ. dipl. zgodovinarica in geografinja

Termin: torek, 11.00 do 12.30

Datumi izobraževalnih srečanj:

1., 8., 15., 22. junij

6., 13., 20., 27. julij

10., 17., 24., 31. avgust

7., 14., 21., 28. september

Prvo srečanje: torek, 1. junij, ob 11. uri

VSEBINA PROGRAMA

Ne množičnost, ampak izjemnost uma, znanja, osebne karizme in poguma, so dosežki posameznih Slovencev skozi vsa zgodovinska obdobja in na vseh kontinentih. Veličino jim priznavajo tujci, zato je prav, da jih spoznamo oziroma se jih spomnimo.

JUNIJ

Celjski grofje, kratkotrajni, a veliki igralci na evropskem političnem prostoru.

Ana Celjska, kraljica Poljske in velika kneginja Litve, poslednja prava Piastovka (zadnji odrastek poljske kraljevske dinastije Piastov), pa tudi Celjanka po očetu.

Kakšne sledi je pustila v veliki Litovsko-poljski kneževini?

Ana Celjska je bila kraljica v istem času kot njena sorodnica cesarica **Barbara Celjska**, najpomembnejša srednjeveška monarhinja, ki je bila skoraj petdeset let ogrska kraljica. Celjska kri v evropskih plemiških družinah in kraljevskih dinastijah.

JULIJ

Slovinci in Beneška republika

Beneško republiko, katere del so bila tudi naša obmorska mesta, imenujejo zgodovinarji odsev Bizanca v Evropi ali tudi vrata v Zahodno Evropo.

Beneška pomorska vojaška akademija in njene naslednice v Trstu in Pulju so izšolale kar nekaj Slovencev v odlične mornarje in admirale - slovensko pomorsko vojaško inteligenco: Ivan Skušek, Anton Haus, Wilhelm von Tegetthoff in drugi.

Mesta Beneške republike na današnji slovenski obali.

Judje v Benetkah - geto.

Trgovina, kraljica Serenissime.

Avstroogrška fregata Novara je v letih 1857-59 obplula svet in pripeljala domov primerke botanike, zoologije, pomorske in kopenske karte itd.

AVGUST

Vikingi, odkritelji Amerike in ustvarjalci Rusije?

Kako jih razlagajo Rusi, kako Nemci, Britanci, kako ljudje s prostora, po katerem so možje s severa posegali?

Žiga Herberstein, naš rojak iz Vipave, je 40 let svojega življenja v 15. stoletju opravljal najbolj odgovorne diplomatske, pogajalske in vojaške naloge za svojega gospoda Maksimiljana I. Habsburžana. Rusijo je obiskal dvakrat in s potopisom *Moskovski zapiski* odkril Rusijo Evropejcem. Zgodovinski zapis o Rusih in njihovem izvoru je začel z Variagi ali Rurikovci - različna poimenovanja za odlične bojevnike, trgovce, povezovalce etnij.

SEPTEMBER

Rojstvo Mongolskega imperija

Zanimivo zgodovinsko obdobje Rusije je čas **Zlate horde**, kanata na ruskih tleh, ki so ga ustvarili Mongoli ali Tatari, kot jih imenujejo Rusi. Mongoli so zasedli zmajski prestol in zavladali Kitajski. Razvilo se je mogočno Mongolsko kraljestvo, ki je v 13. in 14. stoletju obsegalo večji del osrednje Azije in vzhodne Evrope. Zlato hordo sta Evropejcem najprej odkrila Maffeo in Nicolo Polo in nato njun sin in nečak, Marco Polo.

Slovincem je ta azijski prostor pozneje odkrival **Avguštin Hallerstein**, 1703-1774, naš rojak iz Mengša, jezuit, matematik, astronom, diplomat, kartograf in še vedno edini Evropejec, ki je na dvoru kitajskega cesarja napredoval v stopnjo mandarina 2. razreda.

Drugi Slovenci, ki so pustili znanstvene in humanitarne sledi v azijskem prostoru; npr. **dr. Janez Janež** (1913-1990), zdravnik in kirurg za ubožne, ki je deloval na Kitajskem.

Ena od **svilnih poti** teče tudi čez Osmanski imperij, Turčijo, ki jo je okoli leta 1530 kot diplomat obiskal naš rojak **Benedikt Kuripečič**. O tej poti je napisal tudi potopis, ki je na voljo v latinščini, nemščini, srbohrvaščini, ni pa preveden v slovenščino, čeprav je bil ta izjemni diplomat rojen v Gornjem gradu.